

פרק: עקרונות בניהול ובעשייה סיעודית במטופל	שם הנוהל:	תפקידי ניהול במערך הסיעודי בבי"ח גריאטרי
תאריך אישור 01/11/2007 מהדורה 5	עודכן בתאריך: 01/11/2019	מס' נוהל: 2.1.2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

⊙ עבור/י לדף פתיחה ראשי ⊙ עבור/י ל"תוכן" נהלי רוחב

חזור ל"תוכן" נהלי סיעוד

1 רקע

מנהלת הסיעוד מובילה ומנהיגה את הצוות הסיעודי והיא חלק מהנהלת בית החולים הגריאטרי. במסגרת תפקידה היא משמשת כדמות מרכזית ומודל לחיקוי ולכן חלה עליה אחריות הפיקוח ויישום מכלול ההיבטים של הטיפול הסיעודי הניתן לקשיש ומשפחתו. על מנהלת הסיעוד להיות בעלת ידע נרחב בתחום הגרונטולוגיה והגריאטריה, עם מיומנויות ניהוליות ומקצועיות.

כדי להבטיח מצוינות ואיכות טיפול, פועלים בבית החולים הגריאטרי בעלי תפקיד ניהול סיעודי נוספים על מנהלת הסיעוד. זאת, בהתאמה לגודל המוסד כמפורט בנספח א3 לנוהל רוחב 0.3.2. עם בעלי תפקיד בניהול הסיעוד האלו נמנים: סגנית מנהלת הסיעוד מפקחת קלינית ואחות אחראית על פיתוח והכשרת הצוות במוסד.

2 מטרות הנוהל

- 2.1 להגדיר את תפקידה של מנהלת הסיעוד כחלק בהנהלת בית החולים הגריאטרי.
- 2.2 להגדיר את תחומי הסמכות והאחריות של כל בעלי התפקידים בניהול הסיעודי בבית חולים גריאטרי: מנהלת הסיעוד, סגנית מנהלת הסיעוד מפקחת קלינית, אחות אחראית על פיתוח והכשרת הצוות במוסד (בעבר חת"ש) ואחות אחראית מחלקה.
- 2.3 להגדיר את תפקידה של האחיות האחראיות מחלקה ותחומי אחריותה, כחלק משמעותי במערך הניהולי של צוות הסיעוד בבית החולים הגריאטרי.

3 הגדרת מושגים

- 3.1 **צוות ניהול בסיעוד** - אחיות מוסמכות בעלות רישיון לעסוק בסיעוד בניהול המערך הסיעודי בבית החולים הגריאטרי
- 3.2 **צוות סיעודי** - כלל האחיות המוסמכות והמעשיות וגם כוחות העזר העובדים בבית חולים גריאטרי בתפקידי סיעוד וניהול הסיעוד ועוסקים במתן טיפול סיעודי לחולה ולמשפחתו.
- 3.3 **מנהלת סיעוד** - אחות אשר מונתה ע"י הנהלת בית החולים הגריאטרי לצורך ניהול הצוות הסיעודי ופיקוח על העשייה הסיעודית בבית חולים גריאטרי (נוהל רוחב מס' 0.2.1)
- 3.4 **סגנית מנהלת סיעוד** - אחות המסייעת למנהלת הסיעוד בבית חולים שהיקפו מוגדר בנספח א3 בנוהל רוחב 0.3.2. תחומי הסמכות והאחריות של הסגנית יוגדרו בתיאום עם מנהלת הסיעוד בבית חולים גריאטרי.
- 3.5 **מפקחת קלינית** - אחות האחראית לגיבוש וקידום תהליכי עבודה, בניית נהלים ותוכניות התערבות. מבצעת בקרות ופיקוח על תהליכים מקצועיים, מפקחת על יישום והטמעת נהלים של האגף לגריאטריה והנחיות מינהל הסיעוד.
- 3.6 **אחות אחראית פיתוח והכשרת הצוות במוסד** (בעבר חת"ש) - אחות העוסקת בפיתוח, קידום מקצועי ועדכון ידע של הצוות הסיעודי במוסד ושל צוותי מקצועות הבריאות האחרים ובמחקר.
- 3.7 **אחות אחראית מחלקה** - אחות מוסמכת אשר מונתה ע"י מנהלת הסיעוד לנהל את הצוות הסיעודי ופעילויות הסיעוד במחלקה מוגדרת.
- 3.8 **נאמן נושא / מרכז תחום** - אחות בעלת הכשרה פורמאלית בתחום עליו היא ממונה, האחראית להדרכת הצוות ולקידום איכות הטיפול בתחום מוגדר, עליו היא ממונה

תפקידי ניהול במערך הסיעודי בבי"ח גריאטרי	שם הנוהל:	פרק: עקרונות בניהול ובעשיה סיעודית במטופל
2.1.2 מס' נוהל:	עודכן בתאריך: 01/11/2019	5 מהדורה 01/11/2007

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

4 סמכות ואחריות

- 4.1 באחריות הבעלים של בית החולים הגריאטרי והמנהל הרפואי, למנות מנהלת הסיעוד בבית החולים, שתהיה חלק מהנהלת בית החולים.
- 4.2 הנהלת בית החולים אחראית ליידע את הרופא המחוזי / גריאטר המחוזי וגורמים רלוונטיים נוספים בלשכת הבריאות הנפתית / מחוזית על החלפת מנהלת סיעוד בביה"ח, תוך חודש מהמינוי ו 30 ימים לפני כניסתה לתפקיד. זאת כמפורט בסעיף 7.3 בנוהל רוחב 0.3.4.
- 4.3 מנהלת הסיעוד אחראית לניהול המקצועי והמנהלי של תחום הסיעוד בבית חולים גריאטרי, כמפורט בחוזר מנהל הסיעוד 144/10 מיצוי הפוטנציאל התפקודי של האחות במערך האשפוז והקהילה.
- 4.4 מנהלת הסיעוד אחראית למינוי כל בעלי התפקידים בניהול הסיעודי בביה"ח, בהתאם לגודל בית החולים כמפורט בנספח א3 נוהל 0.3.2, לרבות: סגנית מנהלת סיעוד, אחות מפקחת קלינית ואחות אחראית פיתוח והכשרת הצוות במוסד. בנוסף, אחראית מנהלת הסיעוד למנות אחיות אחראיות מחלקה, לצורך ניהול המחלקות והצוות הסעודי שבהן.
- 4.5 מנהלת הסיעוד תבטיח תהליכי קליטה מבוססים על כישורי המועמדים והתאמתם לעבודה ותהליכי הדרכה של הצוות הסיעודי כולו כולל כוחות עזר ותפקח על פעילותם כמפורט בנספח 1. בנוסף, תוודא שתתבצע הערכה תקופתית לכל צוות הסיעוד.
- 4.6 מנהלת הסיעוד בשיתוף הנהלת בית החולים, אחראית לפעול לאיוש התפקידים בסיעוד, תוך הבטחת היקף התקינה הנדרש, בהתאם לגודל ביה"ח וכמפורט בנוהל רוחב 0.3.2.

5 מנהלת הסיעוד - דרישות תפקיד, עיקרי התפקיד וכניסה לתפקיד

5.1 דרישות תפקיד מנהלת הסיעוד

- 5.1.1 אחות מוסמכת בעלת רישיון לעסוק בסיעוד.
 - 5.1.2 בעלת תואר אקדמי עם עדיפות לתואר שני
 - 5.1.3 בעלת קורס על בסיסי בגריאטריה/ טיפול מוגבר, עם עדיפות לתואר שני וקורס על בסיסי בגריאטריה / טיפול מוגבר ו /או קורס על בסיסי הרלוונטי לתמהיל המטופלים בבית החולים.
 - 5.1.4 בעלת ותק של לפחות 5 שנים במקצוע ורצוי שנה אחת בניהול ורצוי ניסיון בגריאטריה .
- ##### 5.2 תיאור התפקיד של מנהלת סיעוד
- 5.2.1 קובעת את מדיניות הסיעוד בביה"ח הגריאטרי ומייצגת את תחום הסיעוד בהנהלת בית חולים. (נוהל הנהלת ביה"ח 0.4.1).
 - 5.2.2 אחראית לניהול המקצועי והמנהלי של הסיעוד בביה"ח במשך כל שעות היממה.
 - 5.2.3 אחראית לקליטה המקצועית של הצוות הסיעודי בבית החולים, כולל אחיות וכוחות עזר
 - 5.2.4 תפעל להבנות הוראות ונהלים מקצועיים מוסדיים, בהתאם לנהלים ומדיניות של האגף לגריאטריה ותגבש כלים לפיקוח על ישום ההוראות.
 - 5.2.5 תבטיח קיום ישיבות צוות עם הצוות הסיעודי הבכיר לדיון בנושאים מקצועיים, לפחות אחת לחודש.
 - 5.2.6 תפעל בשיתוף פעולה עם הצוות הרב מקצועי בכל הנושאים הדורשים טיפול מקצועי או מנהלי.
 - 5.2.7 תקיים ערוצי תקשורת עם המטופלים והמשפחות בהתאם לצורך וכן עם הגורמים הרלוונטיים בקהילה.

5.2.8 מנהלת הסיעוד ו/או אחות אחראית פיתוח והכשרת הצוות במוסד (בעבר חת"ש) בהנחיית מנהלת הסיעוד, תיזום תכנון ותשתתף בפעולות הדרכה לעובדי הסיעוד בבית חולים (ראה נוהל 0.4.2).

5.2.9 מנהלת הסיעוד אחראית על מיסוד תפקיד אחריות משמרת במחלקות ויחידות הטיפול המיוחדות לרמת אחות מוסמכת בוגרת השתלמות מוכרת בתחום הרלוונטי (חוזר מנהל הסיעוד 137/18)

תחום מקצועי: סיעוד

פרק: עקרונות בניהול ובעשיה סיעודית במטופל	שם הנוהל:	תפקידי ניהול במערך הסיעודי בבי"ח גריאטרי
תאריך אישור 01/11/2007 מהדורה 5	עודכן בתאריך: 01/11/2019	מס' נוהל: 2.1.2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

5.2.10 מנהלת הסיעוד אחראית על-הכשרת הצוות הסיעודי לתהליך העברת משמרת לרבות אחות/אחראית משמרת.

5.2.11 מנהלת הסיעוד אחראית על ביצוע בקרה תקופתית אודות תהליך העברת משמרת בהתאם לחוזר מנהל הסיעוד 151/19 ובכפוף לנהלי המוסד.

5.3 מהלך כניסה לתפקיד של מנהלת סיעוד

5.3.1 במהלך כניסתה לתפקיד תכיר האחות מנהלת הסיעוד החדשה את נהלי משרד הבריאות בנוסף לנהלי האגף לגריאטריה.

5.3.2 תיצור קשר עם אחיות בלשכת הבריאות, מרכזות תחום מחלות ממושכות 30 יום לפני כניסתה לתפקיד, להיכרות ולקבלת מידע על קשרי העבודה והממשק של ביה"ח עם לשכת הבריאות במחוז.

6 דרישות התפקיד של בעלי תפקידים אחרים בניהול סיעודי בבית החולים הגריאטרי

דרישות התפקיד הבסיסיות של כל בעלי התפקיד במינהל הסיעודי בבית החולים, למעט מנהלת הסיעוד, אחות אחראית מחלקה ונאמנת נושא, יכללו לפחות את הדרישות הבאות:

6.1 אחות מוסמכת בעלת רישיון לעסוק בסיעוד.

6.2 בעלת ותק של 3 שנים לפחות במקצוע הסיעוד

6.3 בעלת תואר אקדמי

6.4 בעלת קורס על בסיסי בגריאטריה / טיפול מוגבר ו / או קורס על בסיסי הרלוונטי לתמהיל המטופלים בבית החולים

6.5 עדיפות לקורס על בסיסי ביחד עם קורס הדרכה קלינית

7 תפקיד סגנית מנהלת סיעוד

7.1 תחומי פעילותה יוגדרו בתיאום ובשיתוף פעולה עם מנהלת הסיעוד בבית חולים הגריאטרי בין היתר: קליטת צוות, הכשרה / הדרכת הצוות, מעורבות בוועדות רב מקצועיות, הבניית הוראות ונהלים מוסדיים, ניהול ישיבות עם צוות הסיעוד הבכיר בבית החולים ועוד.

8 תפקיד מפקחת קלינית

8.1 אחראית לגיבוש וקידום תהליכי עבודה קליניים, בניית נהלים ותוכניות התערבות.

8.2 מבצעת בקורות ופיקוח על תהליכים מקצועיים.

8.3 מפקחת על יישום והטמעת נהלים של האגף לגריאטריה והנחיות מנהל הסיעוד.

8.4 פועלת בשיתוף פעולה עם מנהלת הסיעוד למיצוי מלוא הפוטנציאל התפקודי של האחיות בבית החולים הגריאטרי, כמפורט בחוזר מנהל הסיעוד 144/18 מיצוי הפוטנציאל התפקודי של האחיות במערך האשפוז והקהילה.

9 תפקיד אחראית פיתוח והכשרת הצוות במוסד

9.1 פתוח וקידום מקצועי של הצוות הסיעודי במוסד בתחומי המנהל בסיעוד.

9.2 הדרכה וחינוך בסיעוד עם דגש על תחום הטיפול בקשיש, לכל הצוות הסיעודי לרבות כוחות עזר (נספח 1)

9.3 פתוח וקידום העשייה הקלינית של הצוות הסיעודי במוסד, הייחודיים לתחום הטיפול הסיעודי בקשיש.

9.4 פתוח וקידום מקצועי של הצוות הסיעודי בשיתוף עם מקצועות הבריאות האחרים בביה"ח.

9.5 פיתוח נושא מצוינות על פי מדיניות מנהלת הסיעוד.

9.6 פתוח וקידום תחומי המחקר של הצוות הסיעודי בבית החולים

תפקידי ניהול במערך הסיעודי בבי"ח גריאטרי	שם הנוהל:	פרק: עקרונות בניהול ובעשיה סיעודית במטופל
מס' נוהל: 2.1.2	עודכן בתאריך: 01/11/2019	תאריך אישור 01/11/2007 מהדורה 5

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

9.7 פועלת בשיתוף פעולה עם מנהלת הסיעוד למיצוי מלוא הפוטנציאל התפקודי של האחות בבית החולים הגריאטרי, כמפורט בחוזר מנהל הסיעוד 144/10 מיצוי הפוטנציאל התפקודי של האחות במערך האשפוז והקהילה

10 אחות אחראית מחלקה

10.1 דרישות התפקיד של אחות אחראית מחלקה

- 10.1.1 אחות מוסמכת בעלת רישיון לעסוק בסיעוד.
 - 10.1.2 בעלת ותק של שנתיים לפחות במקצוע הסיעוד, כאחות מוסמכת ורצוי ניסיון בגריאטריה.
 - 10.1.3 בעלת תואר ראשון לפחות בסיעוד או באחד מהתחומים הרלוונטיים
 - 10.1.4 מומלץ בוגרת הכשרה על בסיסית בגריאטריה/טיפול מוגבר בחולה הגריאטרי ו/או תחומים הרלוונטיים לטיפול בקשיש. לרבות טיפול תומך/פליאטיבי, אונקולוגיה, פסיכיאטריה, מניעת זיהומים, טיפול נמרץ משולב, הדרכה קלינית.
- ### 10.2 תפקיד אחות אחראית מחלקה
- 10.2.1 הערכת הצרכים הסיעודיים של המטופלים במחלקה שבאחריותה.
 - 10.2.2 קיום קשר רציף עם מנהלת הסיעוד, יוזמת שינויים ושיפורים בעבודת המחלקה בתיאום עם ההנהלה.
 - 10.2.3 שותפה לפיתוח ויישום תכנית אוריינטציה מובנית לעובדים חדשים בסיעוד - אחיות וכוחות עזר סיעודי (בהתאם לנספח 1 לנוהל).
 - 10.2.4 פיקוח על כל עובדי הסיעוד במחלקה כולל כוחות עזר מדריכה אותם ופותרת בעיות מקצועיות.
 - 10.2.5 ביצוע הערכת עובדים תקופתית, תוך שימוש בכלי מובנה, לפחות אחת לשנה ולפי הצורך. לעובד חדש הערכה תבוצע שלש פעמים לפחות בשנת העסקתו הראשונה: בתום חודש, חצי שנה ושנה מהעסקתו במוסד.
 - 10.2.6 קיום ותייעוד ישיבות צוות לעובדי הסיעוד במחלקה שבאחריותה, לפחות אחת לחודש.
 - 10.2.7 אחראית לשיבוץ הצוות הסיעודי בסידורי העבודה המחלקתיים.
 - 10.2.8 השתתפות בישיבות צוות רב מקצועיות במחלקתה ומתאמת את הטיפול עם מקצועות הבריאות האחרים.
 - 10.2.9 השתתפות בביקורי רופאים כולל ביקורי רופאי הבית ויועצים חיצוניים.
 - 10.2.10 קיום שיחות יזומות ומתועדות, לתיאום ציפיות עם המטופל ו/או משפחתו או משמעותיים לו בקליטתו, בהתאקלמותו במוסד ובמהלך האשפוז בהתאם לצורך. (ראה נוהל רחב 0.1.2 ונוהל סיעוד 2.3.16).
 - 10.2.11 ייצוג את המחלקה בפני גורמים בביה"ח ומחוצה לו בתיאום עם ההנהלה.

תפקידי ניהול במערך הסיעודי בבי"ח גריאטרי	שם הנוהל:	פרק: עקרונות בניהול ובעשיה סיעודית במטופל
מס' נוהל: 2.1.2	עודכן בתאריך: 01/11/2019	תאריך אישור 01/11/2007 מהדורה 5

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

11 אחות נאמנת נושא

11.1 דרישות התפקיד של נאמנית נושא

11.1.1 אחות מוסמכת בעלת רישיון לעסוק בסיעוד.

11.1.2 בעלת הכשרה פורמלית בתחום עליו היא ממונה.

11.1.3 עובדת בבית החולים הגריאטרי מעל לחצי שנה

11.1.4 עובדת בבית חולים הגריאטרי משרה מלאה

11.2 תפקיד נאמנית נושא

11.2.1 תהיה אחראית להדרכת הצוות ולקידום איכות הטיפול בתחום עליו היא ממונה.

11.2.2 תבנה תכנית עבודה שנתית, בהתאם לאיסוף נתונים וניתוחם תדאג להדרכה ויישום בהתאם במטרה להביא לקידום איכות הטיפול בתחום עליו היא ממונה.

12 אסמכתאות ונספחים

12.1.1 [הקוד האתי של האחים והאחיות בישראל \(2018\)](#).

12.1.2 [נספח 1 - תכנית לימודים לכוחות עזר / מטפלים סיעודיים](#).

12.1.3 חוזר מנהל הסיעוד 144/18 מיצוי הפוטנציאל התפקודי של האחות במערך האשפוז והקהילה.

12.1.4 [חוזר מנהל הסיעוד 151/19 - תהליך העברת משמרת "מקל" - במערך האשפוז והקהילה](#)

12.1.5 חוזר מנהל הסיעוד – 137/18 - אחריות משמרת במחלקות, מרפאות ויחידות טיפול (כלליות ומיוחדות)

באשפוז ובקהילה